

8 december 2022

Verlag

Vergaderdatum en -tijd	8 december 2022, 18.15-20.00 uur
Locatie	Provinciehuis Zuid-Holland
Deelnemers	E. Stigter (voorzitter BC) J. Hamster (Gr), K. Fokkinga (Fr), H. Jumelet (Dr), G.H. ten Bolscher (Ov), P. Drenth (Ge), H. Hofstra (Fl), M. Sterk (Ut), E. Rommel (NH), J. Baljeu (ZH), A. Pijpelink (Ze)
Overig	S. van Wely (IPSN), C. Versteegh (IPSN), R. Messelink (IPSN), T. van den Heuvel (IPSN), M. Hoevenaars (IPSN), H. Westhoek (PBL), E. van der Zanden (PBL), M. Gildemacher (IPO), P. van Oort (IPSN)
Afwezig	E. Ronnes (NB), G. Gabriëls (Li), W. Brenkman (AOG IPSN; secretaris BAC VP), J. van der Endt (BIJ12), M. Schoemaker (MT IPO)

1. Opening

De voorzitter opent het BC-diner pensant om 18.15 uur en heet de deelnemers welkom.

2. Vaststelling agenda BC

De BC stemt in met het onderstaande programma.

3. Ter bespreking

De BC neemt kennis van de PBL-presentatie over de broeikasopgave in de veehouderij en (de keuzeruimte van) de ter zake mogelijk te nemen maatregelen.

PBL-toelichting op de cijfermatige opgave

- Van de 5Mton CO₂-equivalenten moet minimaal 3,8 Mton uit methaanreductie komen (global methane pledge). Meer mag ook. De andere bron is lachgas.
  - Lachgasuitstoot in de landbouw gebeurt met name in de veenweidegebieden.
- Pensfermentatie in de melkveehouderij (de grootste uitstoter van broeikasgas in de Nederlandse landbouw) schaal met het aantal dieren. Aanpassing van de veestapel heeft daarnaast effect op de uitstoot uit stal mest en stal- en mestgebruik.
- Bij schattingen van het effect van innovatieve technieken is de ondergrens meer waarschijnlijk dan de bovengrens, omdat:
  - Veel technieken zich nog in de onderzoeksfase bevinden.
  - Niet alle agrariërs een maatregel kunnen of willen toepassen.
  - De maatregel niet altijd goed wordt geïmplementeerd.

In het meest positieve scenario kan innovatie 5 Mton bijdragen. Realistisch is echter ongeveer 1 Mton.

Bestuurlijke uitgangspunten provincies

Aan de hand van de volgende stellingen formuleert de BC een gezamenlijk bestuurlijk standpunt over de uitgangspunten waarmee de IPSN het gesprek met het Rijk kan voeren om tot een effectieve verdeling en een maatregelenpakket te komen:

Stelling 1

Het Rijk moet een technisch onderbouwde verdeling tussen de provincies maken van de broeikasopgave in de veehouderij. Provincies willen hier geen rol (meer) in hebben.

Stelling 2

Ook als we maximaal inzetten op innovatie/techniek moet een deel van de broeikasgasopgave via een aanpassing van de veestapel worden gerealiseerd. De provinciale verdeling moet daarom duidelijk maken hoeveel aanpassing per provincie nodig is.

Stelling 3

De broeikasgasreductieopgave moet volledig meeliften met de NPLG-opgaven voor water en natuur. VERSUS De verdeling van de broeikasgasreductieopgave moet los staan van de verdeling van de andere NPLG-opgaven.

Stelling 4

Er moet eerst landelijk duidelijkheid komen over het generieke aandeel van maatregelen inclusief de norm voor grondgebondenheid vóór er een provinciale verdeling van de broeikasgasopgave kan komen.

Stelling 5

De broeikasgasopgave voor 2050 is nog veel groter en moet direct op tafel. VERSUS Laten we eerst maar eens de doelen voor 2030 realiseren.

Bestuurlijke uitgangspunten

- De provincies stellen de reductieopgave van 5Mton CO₂-equivalenten in 2030 voor de veehouderij niet ter discussie.
- De provincies vragen niet om een kwantitatieve provinciale opgave, maar doen zelf een poging om klimaat mee te nemen in de gebiedsprogramma's. Hiermee houden de provincies vast aan het vervullen van hun regierol.
- Innovatie is voor de provincies geen 'vluchtroute'; het merendeel van de klimaatopgave landt in stikstof-, water- en natuurmaatregelen.
- Daarnaast zijn mogelijk/waarschijnlijk aanvullende maatregelen op de maatregelen voor stikstof, natuur en water nodig.
- De provincies wachten voor het opnemen van extensivering in gebiedsprogramma's niet op een norm voor grondgebondenheid.
- De provincies benutten de kennis die zij opdoen met hun onderzoek naar generiek beleid ook bij het inrichten van maatregelen om zodoende 'klimaat' slim te programmeren.
- De provincies voorzien dat ook na 2030 nog reductie van CO₂-equivalenten in de veehouderij moet plaatsvinden, maar voorzien dat die opgave nog met veel onzekerheden gepaard gaat.

- De provincies hebben behoefte aan cijfermatige onderbouwing van maatregelen en hun effecten, en over de verhouding methaanreductie versus lachgasreductie om het doel te behalen.

4. Sluiting

De voorzitter bedankt de deelnemers voor hun inbreng en sluit het overleg om 20.00 uur.